

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Zamecsnik Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Árnysai Katalin ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Cséry Kont ügyvéd által képviselt alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt a Baranya Megyei Bíróság előtt 11.P.20.414/2009. számon megindított és a Pécsi Ítélőtábla Pf.III.20.210/2009/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet az első fokú perköltség és illeték viselésére is kiterjedően, hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest kizárólag az alábbi helyreigazítás közzétételére kötelezi:

A .. Napló 2009. február 17-én megjelent számában „Tüntettek a gyorskölcsönös cég ellen” és „Össztűz a ..-re” című sajtóközleményben valótlanul híreszteltük, hogy a .. Zrt. az ügyfeleit magasabb összegű hitel felvételére bírná rá abból a célból, hogy így rendezzék fennálló tartozásaikat. A felperes fentieket meghaladó keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 45.000 (negyvenötezer) forint kereseti és fellebbezési illetékből 5.000 (ötezer) forintot a lapot kiadó .. Kft., míg 40.000 (negyvenezer) forintot a felperes köteles az államnak, külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet, túlnyomórészt helyt adva a felperes keresetének, kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedéséről szóló értesítés kézhezvételének napját követő lapszámában a megjelent cikkel azonos oldalon, azonos tördeléssel, betűtípussal és mérettel az alábbi helyreigazító közleményt tegye közzé: „2009. február 17. napján „Tüntettek a gyors kölcsönös cég ellen”, „Össztűz a ..-re” címmel publikált írásunkban az Anti.. Akciócsoport által tartott tüntetésről való tájékoztatáson résztvevők azon nyilatkozatának, miszerint a .. Zrt. „uzsorát nyújt”, illetve a felszólaló .. azon állításának leközlésével, hogy a cég tevékenysége „törvényes uzsora lenne”, továbbá .. azon állításának leközlésével, hogy „A cég akárcsak az uzsorások, mások szorult helyzetét kihasználva jut jogtalan gazdasági előnyhöz”, valótlanul keltettük azt a látszatot, hogy aránytalanul és jogosulatlan előnyért cserébe és mások szorult helyzetét kihasználva nyújt kölcsönöket a pénzügyi intézet. A valóságban a .. Zrt. a hagyományos banki gyakorlattól eltérően más feltételekkel nyújt hiteleket, az ügyfelek eldönthetik, hogy ezen feltételekkel igénybe veszik-e, vagy sem. Nem felel meg a valóságnak az a cikkben írt híresztelés sem, hogy a .. Zrt. ügyfeleit magasabb összegű hitel felvételére bírná rá abból a célból, hogy így rendezzék fennálló tartozásaikat. Valótlanul, minden ténybeli alapot nélkülöző alapon „híresztelték” azt is, hogy a .. Zrt. több száz milliárdos adócsalást követett el azzal, hogy 2001. és 2006. év között nyugta kiállítási kötelezettségének nem tett eleget. „Nem felel meg ugyancsak a valóságnak azok a cikkben megjelent híresztelések sem”, hogy a .. Zrt. „megkérdezte” (feltehetőleg helyesen megtévesztette) ügyfeleit, illetve, hogy azok számára ne lenne világos, hogy a felvett hitelek után kamatot és a szolgáltatás díját meg kell fizetni. Ugyancsak nem felel meg a valóságnak, hogy a .. Zrt-nek károsultjai lennének, valamint, hogy a hitelezési gyakorlat kétmillió embert érint hátrányosan. Szintén valótlanul híreszteltük azt, hogy a .. Zrt. nem a jogszabályi keretek között folytatja hitelezési és a követelések érvényesítési tevékenységét”. A felperest az „alperes” javára 10.000 forint + ÁFA első fokú, 10.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte és úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt 45.000 forint kereseti és fellebbezési illetéket is az alperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

A megállapítható tényállás lényegi tartalma szerint a gyorskölcsönöket nyújtó felperes ellen, 2009. február 16-án az un. Anti.. Akciócsoport, illetve a velük szimpatizálók tüntetést tartottak a felperes budapesti székháza előtt. Az alperes által szerkesztett .. Napló című napilap 2009. február 17-én tudósított az eseményekről. Az újság első oldalán „Tüntettek a gyorskölcsönös cég ellen”, illetve a lap 7. oldalán „Össztűz a ..-re” főcímmel, egyebek mellett, az alábbiakat közölte: A cég, akárcsak az uzsorások, mások szorult helyzetét kihasználva jut jogtalan gazdasági előnyhöz. Esetenként 400 %-os THM mellett helyeznek ki

hiteleket és bevett gyakorlat, hogy a tartozás rendezésére újabb, magasabb összegű hitel felvételére bírják rá az ügyfelet. A fentieken túlmenően a cikk a felperes kölcsönzési gyakorlatát uzsorának minősítette, idézte .. országgyűlési képviselő kijelentését, aki szerint e gyakorlat „törvényes uzsora”, továbbá állította a cikk, hogy a tüntetők szerint a felperes 2001. és 2006. között nem adott nyugtát adósainak az átvett törlesztőrészlet után, ezzel pedig több százmilliárd forintos adócsalást követett el. A cég megtéveszti ügyfeleit, akik számára nem világos, hogy a felvett hitelek után kamatot és szolgáltatási díjat is fizetni kell. Valótlanul állította a cikk, hogy a felperesnek károsultjai lennének, illetve azt, hogy a hitelezési gyakorlata kétmillió embert érint hátrányosan, továbbá valótlanul híresztelte, hogy a felperes nem a jogszabályi keretek között folytatja hitelezési és a követelések érvényesítési tevékenységét.

A cikk egyébként közölte ..-nek, a felperes kommunikációs igazgatójának a tüntetés után megrendezett sajtótájékoztatón elhangzott nyilatkozatát is, aki kijelentette: „Kategórikusan visszautasítjuk az összes adócsalással kapcsolatos vádat”. Elmondta továbbá, hogy a cég a jövőben még nagyobb figyelmet fordít az ügyfelek tájékoztatására, aminek érdekében egy 12. pontból álló, az eladósodás kockázataival kapcsolatos tájékoztató dokumentumot is összeállítottak, amelyet ismertetni fognak a hiteligénylővel és a jövőben külön részletezik a szolgáltatásuk egyes díjelemeit.

A sajtóközlemény megjelenése után a felperes 30 napon belül - megjelölve az egyes sérelmezett kitételeket - sajtó-helyreigazítás közzétételét kérte az alperestől, aki annak nem tett eleget. Ezért a felperes keresetében sajtó-helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni az alperest írásbeli kérelmének megfelelően. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A jogerős ítélet a Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest sajtó-helyreigazítás közzétételére, megállapítva, hogy az alperes az uzsorával, a felperes uzsorás tevékenységével, mások szorult helyzetének a kihasználásával, valamint azzal, hogy a felperes az ügyfeleit magasabb összegű hitel felvételére bírja rá abból a célból, hogy így rendezzék fennálló tartozásaikat, valótlan tényeket állított, illetve híresztelt. Ezen túlmenően valótlan tény híresztelése volt az, hogy a felperes több százmilliárdos adócsalást követett el a nyugtaállítási kötelezettségének megszegésével, és megtévesztette ügyfeleit, akik számára nem volt világos, hogy mit kell visszafizetni. Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperesnek károsultjai lennének, illetve a tevékenysége által kétmillió embert érint hátrány. Valótlan az a híresztelés, hogy az alperes nem a jogszabályi keretek között folytatja hitelezési és a követelések érvényesítési tevékenységét.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének a teljes elutasítását. Felülvizsgálati álláspontja szerint a sajtóban közölt tájékoztatás megfelelt a sajtóról szóló 1986. évi II. tv. (St.) rendelkezéseinek, illetve a felperesre vonatkozó valótlan tény nem állítottak. Lehetővé tették, hogy a felperes a tüntetők állításait sajtótájékoztatón megcáfolja és azt közzé is tették. A Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a polgári jogi szerződés érvényességével kapcsolatos álláspont sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet és a Legfelsőbb Bíróság PK. 12.sz. állásfoglalását is sérti a jogerős ítélet, mert az nem a sajtóközlemény egészét vizsgálta, illetve véleménynyilvánítás miatt marasztalta az alperest. Előadta, hogy ugyanezen cikk miatt a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.323/2009/3. számú ítéletével mentesítette az alperest a helyreigazítási kötelezettség alól.

A felperes érdemben a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte, lényegében annak helyes indokai alapján.

A felülvizsgálati kérelem túlnyomórészt, az alábbiak szerint alapos.

Az alperes utalt arra, hogy a Szegedi Ítéltábla ugyanezen sajtóközleménynek a felperes által kifogásolt kitételei miatt a felperes keresetét teljes egészében elutasította. A Legfelsőbb Bíróságnak hivatalos tudomása van arról, hogy a Szegedi Ítéltáblának a keresetet teljes egészében elutasító jogerős ítéletét Pfv.IV.21.646/2009/4. számú ítéletével hatályában fenntartotta, illetve a Heves Megyei Hírlapban közzétett ugyanezen cikknek a felperes által kifogásolt ugyanezen kitételei miatt indított perben a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.914/2009/3. számú ítéletével a keresetnek részben helyt adó jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét ugyancsak teljesen elutasította.

A korábbi jogerős ítéletekkel és felülvizsgálattal elbírált sajtóközleményekhez képest a jelen ügyben többlet-tényállásként annyi állapítható meg, hogy az alperes a lap első oldalán - egyebek mellett - azt is közölte: a felperesnél bevett gyakorlat, hogy a tartozás rendezésére újabb, magasabb összegű hitel felvételére bírják rá az ügyfelet. Egyébként az alperes a lap 7. oldalán, külső megjelenésében is ugyanazt a cikket közölte, mint a korábbi jogerős ítéletekkel és felülvizsgálati kérelmekkel elbírált sajtótermékek.

A Ptk. 79. § (1) bekezdés szerint a sajtóval szemben sajtó-helyreigazítási igény kizárólag valótlan tényközlés vagy híresztelés, illetve a való tény hamis színben való feltüntetése esetén érvényesíthető. A vélemény, értékítélet, bírálat sajtó-

helyreigazítási kötelezettséget nem alapoz meg és a PK. 12.sz. állásfoglalás szerint az egyes kifogásolt kitételeket nem önmagában, hanem teljes szövegösszefüggésükben kell értékelni és valós tartalma szerint kell megítélni.

A jelen ügyben eljáró bíróságok két - a felülvizsgálati kérelem által is érintett - kitétel kivételével tévesen jutottak arra az álláspontra, hogy a kifogásolt közlések helyreigazítási kötelezettséget megalapozó valótlan tényállításnak, híresztelésnek minősültek, illetve azok a való tényeket hamis színben tüntették fel.

A felperes által az alperes sajtóközleményében kifogásolt nyilatkozatok közül kizárólag az minősül egyértelmű tényközlésnek, amely szerint az alperesnél gyakorlat az, hogy a tartozás rendezésére újabb, magasabb összegű hitel felvételére bírják rá az ügyfelet, illetve, hogy az alperes éveken keresztül nem adott nyugtát és ezáltal adócsalást követett el. Ez utóbbi kitétel tekintetében az alperes sajtó-helyreigazítás közzétételére azért nem kötelezhető, mert az alperes eleget tett az St. 2. és 3. §-ában foglalt kötelezettségének azzal, hogy a cikkel együtt a felperesnek e tényközlést határozottan cáfoló, egyértelmű válasznyilatkozatát is közzétette. Amennyiben az érintett a sajtóban közzétett tényállításra nyomban válaszolhat és válaszol is, úgy a nyomban megcáfolt tényközlés további sajtó-helyreigazítási igényt már nem alapoz meg, mert ezáltal a helyreigazítás ténylegesen megtörténik. Az újabb kölcsönök felvételével kapcsolatos tényállítás valóságát ugyanakkor az alperes nem bizonyította, ezért ebben a tekintetben a jogerős ítélet helyesen kötelezte az alperest helyreigazításra.

A fentieket meghaladóan azonban minden más, a felperes által kifogásolt kitétel a felperes pénzkölcsönzési gyakorlatát minősítő értékítélet, illetve vélemény. A felperes pénzügyi tevékenysége közismert és általa sem vitatott tény, hogy a gyorslejáratú, alacsonyabb összegű, lakáson szolgáltatott és beszédett kölcsönök után esetenként több száz százalékos teljes hiteldíjmutatóval nyújtja szolgáltatását. Ezek a tüntetőik által kifogásolt való tények. A tüntetés résztvevői e tevékenységre vonatkozóan fejtették ki - nem kétségesen elmarasztaló - értékítéletüket, véleményüket. Ilyennek minősül a köztudomású tények alapján a felperes pénzkölcsönzési tevékenységének uzsoraként, illetve törvényes uzsoraként való minősítése, az, hogy ezzel a felperes mások szorult helyzetét kihasználva jut jogtalan gazdasági előnyhöz (ami egyébként az uzsora lényegi definíciója), továbbá az, hogy a felperes tevékenységével megtéveszti és megkárosítja ügyfeleit. Köztudomású az a tény is, hogy a felperes széleskörben fejteti ki a tüntetőik által kifogásolt pénzügyi tevékenységét, amely igen sok embert érint. Nem minősíthető ezért valótlan tényállításnak az,

hogy a nyilatkozók szerint „kétmillió” embert érint hátrányosan a felperes tevékenysége. Nem a konkrétan megjelölt szám valósága e közlés tényleges tartalma, mert az csak a felperes tevékenységének nagyságrendjét jelöli meg. A cikk egyes kölcsönt felvevő személyek nyilatkozata alapján véleményként állította, hogy a felperes ügyfelei a szerződés feltételeivel esetleg nincsenek tisztában, nem tudják, hogy kamatot és szolgáltatási díjat is fizetniük kell. Ez is a felperes tevékenységét minősítő vélemény és nem konkrét, értékelhető tényállítás. A felperes helyreigazítási kérelmében, illetve keresetében, mint a való tény közzétételként kérte annak közlését, hogy a felperes pénzügyi vállalkozási tevékenységét s követeléseit érvényesítését is a jogszabály adta keretek között, jogszerűen végzi. Ennek ellenkezőjét tényként a sajtóközlemény nem állította, ezért tévesen kötelezte a jogerős ítélet ebben a tekintetben is helyreigazításra az alperest, amely a valósággal ellentétben azt a benyomást kelti, hogy a sajtóközleménynek volt ilyen tényállítása.

Mindezekre tekintettel tehát az ismételt kölcsönök felvételével kapcsolatos tényállításon túlmenően további és meg nem cáfolt tényállítás hiányában a jogerős ítélet tévesen kötelezte az alperest sajtó-helyreigazítás közzétételére.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatva az alperest, kizárólag az újabb kölcsönök felvételével kapcsolatos tényállítás tekintetében kötelezte sajtó-helyreigazításra, míg a meghaladó keresetet elutasította.

A felperes túlnyomórészt pervesztes lett, ezért köteles az alperesnek az eljárás folyamán felmerült részperköltségét megtéríteni a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján. A részperköltség összegének meghatározásánál a Legfelsőbb Bíróság figyelembe vette, hogy az alperes 36.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt.

A Legfelsőbb Bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM r. 13. § (2) bekezdés alapján rendelkezett a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről, azzal, hogy a Pp. 343. § (3) bekezdése szerint alperesként szereplő szerkesztőségnek nincs perbeli jogképessége, így a sajtó-helyreigazítás közzétételére kötelezésen túlmenően egyéb marasztalás vele szemben nem hozható. Ezért a 7/1972. (XI.28.) IM r. alapján kialakult gyakorlatnak megfelelően az St. 8. § és 18. § (1) bekezdésében meghatározott felelősség szerint, a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére a lapot kiadó Axel Springer Magyarország Kft-t kellett kötelezni.

Budapest, 2010. február 17.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács
Zsuzsanna sk. bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő